

EN SURREALISTISK OPLEVELSE...

Evalueringsundersøgelse af videreuddannelsen for lærere i historiefaget i Kolding forår 2017 i projektet Sammen om historie

Indhold

Indledning.....	3
Undersøgelsen.....	4
Undersøgelsesobjektet.....	5
Et nyt blik på historiefaget: mellem frisættelse og dekonstruktion.....	6
Aktionslæringsforløbet.....	8
Kompetenceløftsmodellen	11
Afslutning.....	13

Indledning

I januar 2017 mødte en flok forventningsfulde lærere ind til undervisning i Kolding klar til for en stund at forlade deres plads ved tavlen og sætte sig til rette ved bordene som studerende på videreuddannelsesforløbet i historiefaget. Nogle af lærerne har undervist i historie i flere år, og for andre var det et nyt fag, som de skulle til at tage hul på. Fælles for dem alle var, at de skulle deltage i en videreuddannelse for at blive opkvalificeret til at få undervisningskompetence i historiefaget, som skulle afsluttes med en prøve i juni 2017.

Videreuddannelsesforløbet, lærerne deltog i, er en del af projektet *Sammen om historie*, der er et nyskabende videreuddannelsesprojekt støttet af A.P. Møller Fonden, som frem til 2019 vil videreudanne op mod 200 lærere. Projektet støtter det krav, der er i folkeskolereformen om, at 95 procent af undervisningstimerne i folkeskolen i 2020 skal varetages af undervisere, som har undervisningskompetence eller tilsvarende kompetencer i faget. Projektet er et samarbejdsprojekt mellem HistorieLab, University College Lillebælts videreuddannelsesafdeling og 9 kommuner, hvoraf Kolding var den første til at gennemføre forløbet.

Det særlige ved projektet er, at det kombinerer opkvalificering af historielærere med aktionslæring og inddragelse af samarbejde med kulturinstitutioner, der sikrer en lokal forankring på skolen og i lokalområdet. Fokus er derudover rettet mod at opbygge faglige netværk på skolen, lokalt og nationalt imellem lærere, der underviser i historie. Projektet kvalificeres og dokumenteres igennem følgeforskning og evaluering, hvilket nærværende evalueringsundersøgelse er det første bidrag til.

Hovedformålet med evalueringsundersøgelsen er at samle op på erfaringer og viden, der kan anvendes i en første undersøgelse og vurdering af projektet og bidrage med input til det videre projektforb.

Evalueringsundersøgelsens metode har dels været deltagerobservation ved kvalitativ evaluator, dels fokusgruppeinterview med deltagere på videreuddannelsen og underviser samt skriftlige evalueringer fra videreuddannelsens deltagere. Formålet er at blive klogere på delementer i projektet, hvor der mangler grundig viden med henblik på at udvikle og kvalitetssikre de kommende videreuddannelsesforløb.

Undersøgelsen

Evalueringsundersøgelsens fokuspunkter har været følgende:

- At belyse styrker og svagheder herunder udfordringer og mangler
- At vurdere om projektet og videreuddannelsen virker efter hensigten
- At indhente vidensgrundlag, som forandringer eller justeringer kan baseres på
- At blive klogere på delelementer i projektet, hvor der mangler grundig viden
- At identificere faglige og strategisk relevante følgeforskningsspørgsmål
- At definere tilgangen til erfaringsopsamling og evalueringsdesign fremadrettet i projektet

I evalueringsdesignet for det samlede projekt *Sammen om historie* indgår forskellige analyseniveauer og forskellige aktørers vinkel. Det er et komplekst projekt, hvor undersøgelsesobjektet for evalueringen indeholder en mangfoldighed. Til hvert analyseniveau vil der blive formuleret en række vurderingskriterier, der er rettet mod at evaluere effekten og målopfyldelsen.

Aktørerne i projektet er:

- Lærerne
- Underviserne på videreuddannelsen
- Skolelederne
- Kommunerne
- Kulturinstitutioner

Analyseniveauerne i projektet er:

- Uddannelsesforløbet: form, indhold, organisering
- Lærernes individuelle kompetenceløft: uddannelsesforløbet herunder aktionslæring
- Undervisningspraksis: effekten på eleverne
- Den lokale skoleimplementering: fagsamarbejde, at arbejde aktionslæringsbaseret, praksisorienterede partnerskaber med kulturinstitutionerne herunder PLC's rolle
- Kommunalt niveau: kommunale praksisfællesskaber, kompetencefastholdelse
- Kompetenceløftsmodellen: effekten på lærerens undervisning

I nærværende evalueringsundersøgelse er fokus primært rettet mod lærernes og undervisernes oplevelse af forløbet baseret på fokusgruppeinterview, spørgeskemaundersøgelse (BILAG 1/spørgeskema), samt den kvalitative evaluators deltagerobservation.

Undersøgellesobjektet

12 lærere var tilmeldt videreuddannelsesforløbet og 10 lærere gennemførte. Videreuddannelsesforløbet udgjorde 13 undervisningsgange plus en vejledningsdag (BILAG 2/undervisningsplan). Forløbet levede op til kompetencemålene for faget, og undervisningen tog afsæt i, at det var uddannede lærere med undervisningserfaring. Indholdet dækkede målene i faget, som beskrevet i studieordningen for læreruddannelsen i faget historie, men de forskellige kompetenceområder indgik med forskellig vægtning. Deltagelse i et dagsseminar om historiebrug, og gennemførelsen af et aktionslæringsforløb på egen skole udgjorde 2 af undervisningsgangene. Der var 5 undervisere tilknyttet holdet med henblik på, at alle projektets undervisere blev involveret i projektet fra start. Lærerne gennemførte kompetencemålsprøven med gode resultater.

Undervejs biddrog lærerne med et oplæg om enten en begivenhed fra danmarkshistorien eller verdenshistorien, og der blev i forløbet primært arbejdet ud fra følgende spørgsmål:

- Hvorfor har vi historie i skolen? Hvad bruger vi historie til – som samfund og som individer?
- Hvordan kan man inddrage og kvalificere elevernes historiebevidsthed og historiebrug i undervisningen? Hvad skal eleverne lære i faget historie?
- Hvordan sætter man mål og vælger indhold? Hvilke undervisningsformer er mest effektive i hvilken sammenhæng?
- Hvordan vælger man velegnede læremidler?
- Hvordan evalueres elevernes læring?
- Hvordan skabes historisk viden, og hvordan formidles historisk viden i forskellige formidlingsformer?
- Hvordan kan man udvikle elevernes kompetencer til at analysere og skabe historiske fortolkninger og fortællinger?
- Hvordan laves en læremiddelanalyse? Hvordan didaktiseres ikke-didaktiserede læremidler?

Der blev arbejdet med følgende primærlitteratur suppleret med artikler og tekster:

- Pietras, Jens og Poulsen, Jens Aage (2016): *Historiedidaktik. Mellem teori og praksis*, Hans Reitzels forlag
- Forenklede fælles mål en håndsrækning (2015), HistorieLab
- *Historiefaget i fokus* (undersøgelse): <http://historielab.dk/wp-content/uploads/2016/03/Rapport-Historiefaget-i-fokus.pdf>
- En Danmarkshistorie og Verdenshistorie efter eget valg

Et nyt blik på historiefaget: mellem frisættelse og dekonstruktion

Jeg føler mig som historielærer frisat til, at jeg ikke slavisk skal køre kronologisk og følge de og de punkter, der står i bogen. Det er meget mere kreativt. Der er ikke et pensum, der hænger over hovedet. Og få aktiveret børnene, så de kan huske det, de lærer (deltager på videreuddannelsesforløbet i Kolding, forår 2017).

Frisætter den dekonstruktivistiske tankegang eleverne for meget til, at vi ikke har noget holdepunkt mere i vores historie, fordi vi alle sammen går rundt og skal finde ud af, hvordan er det nu lige, det er, og hvordan vi selv skaber vores historie? (deltager på videreuddannelsesforløbet i Kolding, forår 2017).

I gennem videreuddannelsesforløbet opbyggede lærerne et nyt syn på historiefaget. Det nye syn på faget har grundlag i fraværet af krav til bestemte stofområder, som en del lærere ikke var bekendt med. Dette blev betragtet som en frisættelse, hvor lærerne i langt højere grad end tidligere oplevede at have indflydelse på undervisningens form og indhold og dermed lade sig motivere og inspirere af egen og elevernes interesser. Flere lærere påpeger, at de har fået blik for vigtigheden af elevinvolvering og redskaber til aktivere og engagere eleverne i historieundervisning, hvilket de hidtil har fundet vanskeligt.

Jeg har fået vendt det på hoved, at det er børnene, der skal lave arbejdet. En rigtig stor pointe, jeg har taget med, er at tænke det meget mere ind i min undervisning, at børnene skal undersøge et eller andet. Det behøver ikke være mig, der skal stå og sige en masse og så derefter finde på noget de skal lave (deltager på videreuddannelsen i Kolding, forår 2017).

Men samtidig udtrykker nogle af lærere, at på baggrund af de nye indsigter i fagdidaktikken og den kompetenceorienterede læreplan bliver det sværere at undervise i faget, da de oplever, at de ikke kun skal sikre elevernes grundviden om fortiden, men samtidig udvikle deres kompetencer til at arbejde problemorienteret og kildekritisk. Dette er en udfordring for lærerne, da det ofte kræver en gentækning af deres tilgang til undervisningen og ofte en redidaktisering af allerede eksisterende læremidler. Så frisættelsen indeholder også oplevelsen af et tab af fagfagligt fokus i undervisningen, fravær af holdepunkt eller dekonstruktion af faget, som stiller læreren overfor en ny og krævende opgave som historieunderviser.

Lærerne giver udtryk for, at videreuddannelsen har givet et indblik i fagets kompleksitet både som undervisningsfag og generelt historie som fagområde og forskelligartede historiesyn.

Det jeg har oplevet med faget historie i den her ramme [...] Faktisk er det en surrealistisk oplevelse! Jeg har fået et helt andet indblik i historie [...] Det er så holdningstungt det her område, og selvfølgelig er der en masse spændende didaktikker, vi også skal forholde os til, men samtidig er området så holdningstungt, og det er nærmest en kamp på liv og død [...] det stritter i alle mulige retninger. Det kommer man meget godt omkring på videreuddannelsen (deltager på videreuddannelsen i Kolding, forår 2017).

Balancen mellem øvelser og oplæg blev rost af lærerne, hvilket giver dem mulighed for at arbejde konkret og relatere videreuddannelsen til deres egen undervisning. De kan dykke ned i relevante faglige diskussioner og erfaringsudvekslinger, som kan inspirere.

Aktionslæringsforløbet

Aktionslæringsforløbet gør, at jeg er begyndt at tænke mere over alle fagbegreberne. Aktionen, hvor jeg har nogle af begreberne bragt i spil, bliver en start på at implementere de ting, vi lærer og begynde at adoptere og bruge dem, så vi bliver linjefagsuddannet i historie. Hvis jeg havde fortsat uden, havde jeg gjort, som jeg altid havde gjort. Altså har været den gamle måde at undervise i historie på (deltager på videreuddannelsesforløbet i Kolding, forår 2017).

Aktionslæring er en metode, der udgør et redskab til læreren, så læreren kan undersøge, udvikle og forbedre sin undervisningspraksis. Metoden udgør et læringsforløb med fokus på lærerens kompetenceudvikling og lærerens undervisningspraksis som udgangspunkt og omdrejningspunkt. Forløbet tager udgangspunkt i en konkret udfordring eller problemstilling, som læreren oplever i sin undervisningspraksis, og som enten giver anledning til forundring eller frustration. Dette bliver afsæt for, at læreren formulerer en aktion, som skal prøves af i aktionslæringsforløbet. En aktion er lærerens forsøg på at vælge et tiltag i sin undervisningspraksis, hvor læreren konfronterer udfordringen eller prøver at svare på problemstillingen, som læreren oplever, og derigennem blive klogere på og kan forbedre sin undervisningspraksis.

Aktionslæringsforløbet består af tre faser: 1) Forberedelsesfase, hvor læreren identificerer en problemstilling eller udfordring og formulerer en aktion på et aftaleark (BILAG 3/Aftaleark). 2) Aktionsfase, hvor aktionen afprøves i undervisningen og observeres af underviseren fra videreuddannelsesforløbet, en kollega og eventuelt skoleleder med flere 3) Samtalefase, der tager udgangspunkt i forberedelse og gennemførelse af aktionen med fokus rettet imod, at læreren efter samtalen opnår et kvalificeret udgangspunkt for næste skridt i den fortsatte udvikling af sin undervisningspraksis.

Det var en udfordring for lærerne at sætte sig selv i centrum for forløbet, da de oftest har fokus på elevernes læring. Det var tydeligt at mærke, at lærerne er præget af brugen af læringsplatforme, i Kolding Kommune Meebook, og at de derved havde vanskeligt ved at forskyde fokus fra elev over på lærerens læring og rette opmærksomheden på deres behov, deres ønsker og deres udfordringer i deres undervisningspraksis som udgangspunkt for aktionslæringsforløbet. Flere af lærerne var derudover på forhånd lidt skeptiske overfor forløbet. Metoden var ny for dem, og de fandt rammen for samtaleforløbet, der involverer, at læreren bliver interviewet og derefter sidder med ryggen til et reflekterende team, der drøfter aktionen, en smule ubehagelig. Denne indstilling ændrede sig markant efter gennemførelsen af aktionerne.

I starten var jeg sådan lidt skeptisk omkring det der med at sidde med ryggen til jer, og I skal sidde der og snakke om mig. Men det var faktisk rigtig rart, at jeg sad med ryggen til og ikke kunne se jeres krop og mimik og bare skulle lytte. Og jeg blev heller ikke engageret i samtalen, hvor man ligesom har lyst til at skyde noget ind og lige forklare noget. Jeg lyttede bare. Det var helt befriende, og det var bare informationsflow. Det var rart ikke at skulle kommentere på det (deltager på videreuddannelsesforløbet i Kolding, forår 2017).

Det virkede overraskende positivt. Vi (lærere) er en meget talende kultur, og vi kan også hurtigt blive enige om nogle ting, og hvis man var i fuld dialog med hinanden, ville man lynhurtig konkludere sammen vi plejer også gøre sådan... Og det var også fordi... Osv. Men det gav en fordybelse, og man kunne komme rundt om

nogle ting, og man kunne komme virkelig ind i kernen af nogle ting, når man lavede den tretrinsraket i forhold til at komme omkring tingene. Og det virkede godt. Man fik det nuanceret på en positiv måde (deltager på videreuddannelsesforløbet i Kolding, forår 2017).

Lærerens mulighed for refleksion og fordybelse samt feedbacken fra underviserne både før, under og efter forløbet understøttede den transfer mellem uddannelse og undervisningspraksis, som er en af de primære hensigter med aktionslæring.

To verdener, teori møder praksis, møder hinanden, hvor man kan sige, at det ikke er en rigtig løsning, men der foregår en sparring, der giver stof til eftertanke. Selvom man er meget praksisorienteret, er det godt at få en videnskabelig tilgang til det. Det giver en god dynamik i samtalen (deltager på videreuddannelsesforløbet i Kolding, forår 2017).

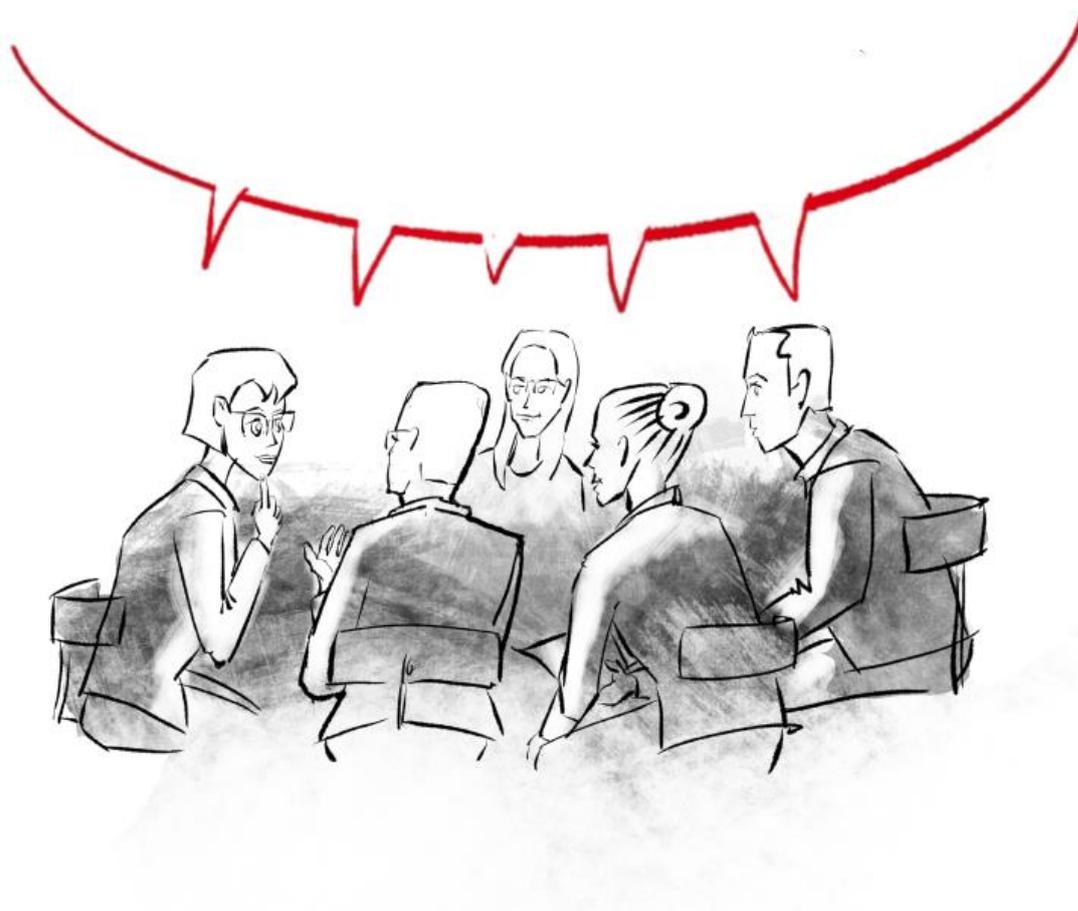
Fremadrettet skal dette understøttes yderligere ved holde fast i et fagdidaktisk fokus i aktionslæringsforløbet, hvilket kan styrke en faglig udvikling og fokus på historiefaget på den enkelte skole, som kan hjælpes på vej ved, at en historiekollega deltager i aktionslæringsforløbet.

Vi har snakket efterfølgende om at tage det op igen, om hvad det var, vi oplevede sammen. Hvordan kan vi lave noget sammen – bruge hinanden - måske udvikle noget helt nyt sammen. Det er fedt, at man har en fra sin arbejdsplads tilbage, som man kan arbejde videre med (deltager på videreuddannelsesforløbet i Kolding, forår 2017).

Der er behov for, at skolelederens rolle i forløbet gøres tydeligere, idet han/hun ikke har mulighed for at blande sig i en faglig diskussion, hvis han/hun ikke har kendskab til historiefaget. Men deltagelsen blev for flere skoleledere netop en lejlighed til få indblik i faget, og fremadrettet vil lederens rolle blive tydeligere i forhold til at være den person, som kan støtte forsættelse af faglige samarbejder med inspiration fra eller ved anvendelse af aktionslæringsmetoden på skolen, og se faget i et bredere perspektiv i forhold til skolens profil med mere.

Kompetenceløftsmodellen

Vi er ikke orakler, men vi skal sparke noget i gang... Det er vigtigt, hvordan vi italesætter det fremadrettet. Vi må endelige ikke sige, at det er sådan, at vi kommer med en masse nyt, og alt det gamle var bare noget lort. Tanken er, at man begynder at tænke over nogle ting, og måske ændrer man sin praksis (underviser på videreuddannelsen i Kolding, forår 2017).

Underviserne påpeger, at det er vigtigt i et komprimeret forløb som dette videreuddannelsesforløb at have fokus på at igangsætte en faglig udvikling hos den enkelte lærer igennem forløbets form og indhold, der vil forsætte langt ud over den afsluttende eksamen.

Igennem aktionslæringsforløbet, lærerens faglige oplæg og diverse øvelser blev vejen banet for, at undervisningen og lærerens daglige praksis indgik i et samspil, hvor nye faglige indsigter undervejs blev sat i relation til lærerens undervisningserfaring. Men på trods af at undervisningen var bygget op omkring denne vekselvirkning, kunne det være ønskeligt i undervisernes perspektiv, hvis der var mere tid til at inddrage og udnytte den ressource, som erfarne lærere er i et videreuddannelsesforløb med henblik på at sikre forløbets relevans og brugbarhed.

Det vil være interessant i højere grad at spejle den undervisning, som forløbet ønsker at sparke i gang i undervisningens selv – en mere problemorienteret elevstyret tilgang til historiefaget, således at læreren får mulighed for at arbejde mere på en måde, som de selv skal understøtte hos deres elever. Dette kan der blive taget højde for fremadrettet, hvor der i de kommende videreuddannelsesforløb vil blive arbejdet med kulturinstitutionen som læremiddel i forbindelse med gennemførelse af et aktionslæringsforløb mere, som ikke blev gennemført i Kolding. Og i forbindelse med at videreuddannelsesforløbet fremadrettet får selskab af et brush-up kursus, hvor linjefagsuddannede lærere deltager 4 undervisningsgange, bliver det også muliggjort at udnytte den dynamik, der vil opstå imellem erfarne historielærere, ny viden og videreuddannelsens deltagere.

Det er tydeligvis en kvalitet med flere forskellige undervisere tilknyttet forløbet, hvilket giver lærerne forskellige indgange til det faglige stof og gentagelser eller overlap opleves som en god form for repetition og berigelse af forløbet. Der synes et klart behov for at følge op på videreuddannelsen med netværk og faglig udvikling. Dette vil der fremadrettet vil blive arbejdet med i projektet både på kommunalt og national plan for at støtte op om den faglige udvikling som videreuddannelsen har igangsat.

Man kan måske godt kalde det her en opvågning, fordi man lige pludselig lægger mærke til en hel masse ting – 'det jo også historisk' - historien er over alt. Det er ligesom at træde ind i en verden, hvor man lige pludselig ser en masse ting. Det er ikke noget, man kan måle eller veje eller noget, der kræver et halv års uddannelse mere – nu er vi i gang – og så er det bare en rejse, vi selv er på og kan udvikle os (deltager på videreuddannelsen i Kolding, forår 2017).

Afslutning

Hovedformålet med evalueringsundersøgelsen har været at samle op på erfaringer og viden på Koldingholdet, der kan anvendes i en første undersøgelse og vurdering af projektet *Sammen om historie* og bidrage med input til det videre projektforsløb. Undersøgelsen har givet anledning til en række udviklingstiltag herunder blandt andet produktionen af en introduktionsfilm til aktionslæringsforløbet, og været medvirkende til at identificere faglige og strategisk relevante følgeforskningsspørgsmål, som vil blive retningsgivende for projektets forskningsfokus fremadrettet. Undersøgelsen har samtidig givet konstruktiv input til de dele af projektet, som først bliver iværksat nu, herunder samarbejde med kulturinstitutioner og brush-up-forløbene.

Det er en styrke i projektet, at undervisningen både varetages af ansatte i HistorieLab og en underviser fra læreruddannelsen, der samtidig er konsulent i Center for Undervisningsmidler (CFU), hvilket sikrer en tæt tilknytning mellem forskning og praksis. Samtidig giver mødet med flere undervisere på videreuddannelsen lærerne et bredt indblik i fagets kompleksitet både som undervisningsfag og generelt historie som fagområde, samt forskelligartede historiesyn. Det fremgår endvidere tydeligt af undersøgelsen, at aktionslæringsforløbets centrale rolle og placeringen i videreuddannelsesforløbet er velvalgt, da det sikrer en sammenhæng mellem videreuddannelsen og lærerens dagligdag.

Fremadrettet vil der blive arbejdet på, at der skal være et funktionelt samspil mellem evalueringen og følgeforskningen med visheden om, at evaluering og følgeforskning i princippet har forskellige formål. Mens evalueringer overvejende har et retrospektiv fokus, har følgeforskningen et mere fremadrettet perspektiv, men begge vil i projektperioden give anledning til udviklingstiltag eller justeringer i projektet med henblik på en forsat kvalificering af projektet.

I projektets evalueringsdesign vil hovedfokus stadig primært have læreren og lærerens kompetenceløft som udgangspunkt og omdrejningspunkt herunder aktionslæringsforløbet rolle. Dog vil betydningen af og effekten af lærerens kompetenceløft blive belyst ud fra andre vinkler herunder elevernes læring og samarbejde med kulturinstitutionerne. Samtidig vil der blive lagt vægt på projektets netværksdel og kompetencefastholdelsesdel, hvori kommuner, skoleledere og HistorieLab spiller en central rolle.

Læs mere om projektet på HistorieLab.dk eller kontakt projektleder Anette Lauridsen (tlf. 23 83 79 48 eller anla4@ucl.dk) Evalueringsundersøgelsen er udarbejdet af adjunkt Dorthe Godsk Larsen, oktober 2017

Kære deltager på kompetenceudviklingsforløbet i historie Kolding Kommune.

Vi glæder os meget til at møde jer og komme i gang med forløbet. Forløbet er blevet koblet sammen med et A.P. Møller projekt, hvilket betyder, at vi sammen har flere muligheder for at skabe et spændende forløb.

Vi har udarbejdet en plan for de 13 undervisningsgange (+ en vejledningsdag), som dækker de mål, der skal være opfyldt for, at målene for undervisningsfaget opfyldes.

De bedste hilsner Jens Aage Poulsen, Rikke Peters, Kurt Lyhne og Astrid Danielsen

Kompetenceområde		Kompetencemål: Den studerende kan
1	Undervisning og læring i historie	begrundet planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle historieundervisning, der sigter på at imødekomme elevernes varierede læringsforudsætninger.
2	Historiekultur, historiebrug og historiebevidsthed	begrundet planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle historieundervisning med afsæt i histories samfundsmæssige og identitetsskabende betydning.
3	Historisk overblik og sammenhængsforståelse	begrundet planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle historieundervisning, der fagligt og tværfagligt formidler historiske emner, temaer og begivenheder og tilgodeser heterogene elevgruppers forudsætninger, livsverden og samtid
4	Kildearbejde, fortolkning og formidling	begrundet planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle historieundervisning, der sætter eleverne i stand til at indkredse problemstillinger, analysere kilder og formidle begrundede bud på historiske fortolkninger og fortællinger.

Der arbejder primært ud fra følgende spørgsmål:

- Hvorfor har vi historie i skolen?
- Hvad bruger vi historie til – som samfund og som individer?
- Hvordan kan man inddrage og kvalificere elevernes historiebevidsthed og historiebrug i undervisningen?
- Hvad skal eleverne lære i historie?
- Hvordan sætter man mål og vælger indhold?
- Hvilke undervisningsformer er mest effektive i hvilken sammenhæng?
- Hvordan vælger man velegnede læremidler?
- Hvordan evalueres elevernes læring?
- Hvordan skabes historisk viden, og hvordan formidles historisk viden i forskellige formidlingsformer?
- Hvordan kan man udvikle elevernes kompetencer til at analysere og skabe historiske fortolkninger og fortællinger?
- Hvordan laves en læremiddelanalyse?
- Hvordan didaktiseres ikke-didaktiserede læremidler?

Der kan komme små ændringer undervejs.

Vi skal arbejde med følgende primærlitteratur:

- Pietras, Jens og Poulsen, Jens Aage (2016): *Historiedidaktik. Mellem teori og praksis*. 1. udgave Hans Reitzels forlag.
- Forenklede fælles mål en håndsrækning (udleveres 1. undervisningsgang)
- Historiefaget i fokus (undersøgelse): <http://historielab.dk/wp-content/uploads/2016/03/Rapport-Historiefaget-i-fokus.pdf>
- En Danmarkshistorie og verdenshistorie efter eget valg. Se forslag nedenfor.

Resten af teksterne, vi tager udgangspunkt i, vil være tilgængelige på Fronter.

Undervejs skal I bidrage med et oplæg om enten en begivenhed fra Danmarkshistorien eller verdenshistorien. Det præsenterede gøres tilgængeligt på en fælles tiki-toki. I kan skrive jer på, hvilken af de på forhånd fastlagte datoer, I ønsker at komme med et bidrag på, og hvilke rammer der er for oplæggene på Fronter.

Forslag til litteratur til historiefagligt:

Carl-Johan Bryld: Danmarks historie fra oldtid til nutid, Gyldendal

Carl-Johan Bryld: Verden før 1914 – i dansk perspektiv, Systime (290 sider)

Carl-Johan Bryld: Verden efter 1914 – i dansk perspektiv, Systime (388 sider)

Steen Busck: Danmarks historie – i grundtræk, Aarhus Universitetsforlag (ca. 400 sider)

Ole Feldbæk: Danmarks historie, Gyldendal (320 sider)

Ulrik Grubb m.fl.: Historie på tværs, Gyldendal. (Tre bind tematiske med fokus på Europas historie)

Ulrik Grubb m.fl.: Fokus kernestof i historie (Tre bind rettet mod gymnasiets ”kernestof”, jf. bekendtgørelsen)

Ulrik Grubb m.fl.: Overblik – Verdenshistorie i korte træk, Gyldendal (182 sider)

Lars Peter Visti Hansen m.fl.: Overblik – Danmarkshistorie i korte træk, Gyldendal (152 sider)

Kristian Hvidt: 1000 års Danmarkshistorie, Gyldendal (388 sider)

Ebbe Kühle: Danmarks historie i globalt perspektiv, Gyldendal (320 sider)

Ebbe Kühle: Globalhistorie – 500 års forandringer og dilemmaer, Gyldendal (225 sider)

Benito Scocozza og Grethe Jensen: Politikens Etbinds Danmarkshistorie (552 sider)

Overordnet forløbsplan forår 17

2017 Undervisnings- dag er fredag	Indhold	Forberedelse
Uge 1 6/1 kl. 8.30 – 15.00 Astrid, Rikke og Jens Aage	<ul style="list-style-type: none"> Hvem er vi? Plan for forløbet og videns- og færdighedsmål fra historiefaget. Prøven til sidst Hvad skal vi med skolefaget historie? (kunderskaber, kompetencer, dannelse) - forskellige opfattelser 	<p><i>“Historieundervisningen skal ikke spilde skolens tid” af Stine Grynberg i Folkeskolen 20. marts 2015:</i> https://www.folkeskolen.dk/560172/historieundervisningen-skal-ikke-spilde-skolens-tid</p> <p><i>Historiedidaktik kap. 1, 2, 3 og 6 (scannet)</i></p>
Uge 2 13/ 1 kl. 8.30 – 15.00 Jens Aage	<ul style="list-style-type: none"> Hvad bruger vi historie til – som samfund og som individer? Hvad skal eleverne lære i historie? Hvordan sætter man mål og vælger indhold? Læreplanen. Forenklede Fælles Mål (dokumenternes status: nationalt bindende, læseplan (kommunen), vejledningen. Hvad betyder det, at læreplanen er kompetenceorienteret? (intet pensum) Hvad er - og hvad med historisk overblik (jf. Kronologi og sammenhæng)? Historiebrug - hvad der det? (fællesskaber, samfund, identitet) 	<p><i>Historiedidaktik kap.8, 9, 10 og 11</i></p> <p>Historiefaget i fokus - orienteringslæsning</p> <p><i>Forenklede Fælles Mål i historie – en håndsrækning. S. 7 + 11 – 27</i></p> <p>http://historielab.dk/hvad-pokker-er-historiske-scenarier/</p>
Uge 3 20/1 kl. 8.30 – 15.00. Astrid	<ul style="list-style-type: none"> Præsentation af historisk begivenhed Målstyring - hvordan kan det gøres funktionelt? - samspil mellem mål, læremidler og undervisningsaktiviteter 	<p><i>Historiedidaktik kap. 14,</i></p> <p>Jens Aage Poulsen <i>Læremidler Fra serien Mål og midler</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelæggelse af undervisningen • Hvordan vælger man velegnede læremidler? • Hvordan laves en læremiddelanalyse? • Læremidler i faget • Faglig læsning 	Larsen, Steen; <i>Lidt om læsning af tekster i historiefaget.</i>
Uge 4 27/1 kl. 8.30 – 15.00 Astrid	<ul style="list-style-type: none"> • 2 x Præsentation af historisk begivenhed • Præsentation af læremiddelanalyse og evaluering af evt. afprøvning. • Semantiske læremidler i undervisningen • Særligt fokus på film 	<i>Historiedidaktik</i> kap. 17, 18 og 19 MOOCS fra HistorieLab (mere info følger) Artikel af Peter Brunbech
Uge 5 3/2 kl. 8.30 – 15.00 Kurt og Astrid	<ul style="list-style-type: none"> • Præsentation af historisk begivenhed • Hvordan kan man inddrage og kvalificere elevernes historiebevidsthed og historiebrug i undervisningen? • Erindringssteder og -politik • Historiekultur, historiebrug og historiebevidsthed/historisk bevidsthed - kompetencer - mere teori - ift. voksne • Konsekvenser i undervisningen • Introduktion til aktionslæringsforløbet. 	<i>Historiedidaktik</i> kap. 5 og 7 Kjeldstadli; <i>Forklaringer</i> (kap 17) og <i>At prøve forklaringer, at sammenligne</i> (kap 18) Bernard Eric Jensen; <i>Et historiedidaktisk overblik</i> <i>Praksismanual for samarbejde mellem museum, skole og kommune (udleveres)</i>
Uge 8 24/2 kl. 8.30 – 15.00 Jens Aage	<ul style="list-style-type: none"> • Præsentation af historisk begivenhed • Hvilke undervisningsformer er mest effektive i hvilken sammenhæng? • Historie som et problemorienteret fag? - didaktisk diskussion • Veje mod en problemstilling • Hvad er kilder i grundskolen? Hvordan arbejde med kilder? (dialog mellem problemstilling og kilder) 	<i>Historiedidaktik</i> kap. 4, 13 og 15 Kjeldstadli kap. 12; <i>Kildegranskning</i> Jens Aage Poulsen: <i>Selvvalgte problemstillinger og kildebank</i> . Artikel på HistorieLab.dk: http://historielab.dk/5002-2/ <i>Forenkede Fælles Mål i historie – en håndsrækning</i> . S. 91 – 99

<p>Uge 9 3/3 kl. 8.30 – 15.00 Rikke og Astrid</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Præsentation af historisk begivenhed ● Historiekultur, historiebrug og historiebevidsthed/historisk bevidsthed - kompetencer - konkret ift. undervisningen ● historisk refleksion - at "gøre" historie. Konkrete øvelser/eksempler (inspiration fx Erik Lund, Seixas) ● Nærmiljø og kulturinstitutioner som læremidler ● Forberedelse af samarbejdet med en kulturinstitution 	<p><i>Historiedidaktik</i> kap. 16 og 20</p> <p>Erik Lund: <i>Historiedidaktikk</i>, kap. 4</p> <p>Uddrag fra Learning museum</p>
<p>Uge 10 10/3 kl. 8.30 – 15.00 Astrid</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Konference i Vejle ● Historiebrug 	<p>http://historielab.dk/historiebrug-i-oejenhoejde/</p>
<p>Uge 11 17/3 kl. 8.30 – 15.00 Astrid</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● 2 x Præsentation af historisk begivenhed ● Fortælling og dilemmaspil i historie ● Arbejde med samarbejdet med kulturinstitution og det didaktiske design 	<p>Erik Lund: <i>Historiedidaktikk</i>, kap. 6</p>
<p>Uge 12 24/3 kl. 8.30 – 15.00 Astrid og Rikke</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● 2 x Præsentation af historisk begivenhed ● Hvordan evalueres elevernes læring? ● Vurdering for læring ● Prøven i historie ● Den åbne skole 	<p><i>Historiedidaktik</i> kap. 12</p> <p>Erik Lund: <i>Historiedidaktikk</i>, kap. 10</p> <p>Mette Boritz, <i>Museer som læringsrum</i> i Skolen i virkeligheden: omgivelserne som læremiddel.</p>
<p>Uge 13 31/3 kl. 8.30 – 15.00 Astrid og Rikke</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Præsentation af historisk begivenhed ● Hvordan skabes historisk viden, og hvordan formidles historisk viden i forskellige formidlingsformer? ● Hvordan kan man udvikle elevernes kompetencer til at analysere og skabe historiske fortolkninger og fortællinger? ● Funktionelle læremidler i undervisningen. Særligt fokus på it som elevgenereret læremiddel (ex Apps til opgaven, Skoletube-værktøjer - google-apps m.m.). Kan it facilitere 	<p><i>Historiedidaktik</i> kap. 21</p> <p>Læs de tre artikler fra laeringsteknologi.dk om det 21. århundredes kompetencer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://www.laeringsteknologi.dk/?p=1539 2. http://laeringsteknologi.dk/1546/del-24-hvad-er-21st-century-skills/ 3. http://laeringsteknologi.dk/1596/34-udvikling-af-didaktiske-designs-med-fokus-paa-21st-century-skills/

	elevernes historiske kompetencer? - Undervisningen tilrettelægges som øvelser og erfaringsudveksling <ul style="list-style-type: none"> • Forsøg med dilemmaspilsgeneratoren og Oturs-app (HistorieLab) • Onlinespil som læremiddel? • 21th century skills 	
uge 14 + 16	Aktionslæringsforløb - empiriindsamling	Aktionslæringsforløb
Uge 16 21/4 kl.8.30 –15.00 Astrid	<ul style="list-style-type: none"> • Præsentation af aktionslæringsforløbet • Historiefagligt overblik. • Opsamling 	
Uge 18 5/5 kl. 8.30 – 15.00 Astrid	<ul style="list-style-type: none"> • Indsigt i måder og principper til at strukturere og organisere et historiefagligt indhold i perioder, epoker, temaer osv • Sparring om eksamensopgaven 	Kjeldstadli kap. 15 "At rekonstruere fortiden"
19/5 Astrid og Rikke	Vejledningsdag	
7/6		Aflevering af eksamensopgaven
19/6		Eksamen

Krav til oplæg

Dit oplæg skal have et omfang på 20-30 min. + efterfølgende drøftelse

Ud over præsentationen af begivenheden skal du gøre rede for, hvorfor du mener, at begivenheden, du har valgt, er særlig betydningsfuld, fx fordi:

- Der skete noget bemærkelsesværdigt, unikt, usædvanligt, overraskende, specielt i forhold til, hvad der skete før eller efter.
- Historien om begivenheden huskes, fordi den har spillet eller spiller en afgørende rolle i en gruppes eller nations kollektive erindring.
- Begivenheden var et "brud", der førte til grundlæggende forandringer, der fik vidt- og langtrækkende konsekvenser.
- Begivenheden har umiddelbare analogier eller perspektiver på tværs af tid og rum.
- Begivenheden kan forklare, illustrere eller åbne op for indsigt i en større sammenhæng.

Du skal analysere, karakterisere og vurdere de(n) kilde(r), du har brugt til dit oplæg:

- Er fremstillingen lukket (entydig) eller åben (diskuterende)? (fx at der kan være flere forklaringer på at noget skete)
- Oplyser fremstillingen om sit kildegrundlag?
- Hvordan opererer fremstillingen med kontinuitet og forandring?
- Hvordan behandler fremstillingen årsager og konsekvenser? (Aktører/strukturer)?
- Hvordan opererer fremstillingen med historisk perspektiv (empati)?

Du skal finde eksempler på læremidler, der præsenteres for holdet.

Til den efterfølgende drøftelse, skal der være to spørgsmål til holdet, som vi sammen reflekterer over.

Erfaringsopsamling - Sammen om historie

Videreuddannelse for lærere

Har du fået dine forventninger til forløbet opfyldt? Beskriv med dine egne ord, hvad der har fungeret godt og mindre godt. *

Your answer

Hvad har efter din vurdering været det væsentligste læringsudbytte af videreuddannelsen? *

Your answer

Hvad har efter din vurdering været de største udfordringer ved at gennemføre videreuddannelsen? *

Your answer

Hvordan har vægtingen af undervisningen været mellem oplæg og aktiviteter, og hvordan vurderer du det faglige niveau? *

Your answer

Hvordan vurderer du læsemængden og valg af materialer, tekster og litteratur?

*

Your answer

Hvordan vurderer du eksamensformen herunder vejledningen, opgaven og eksaminationen? *

Your answer

Hvordan har forløbet påvirket din historieundervisning? *

Your answer

Hvilke ønsker har du til fortsat kompetenceudvikling og netværksdannelse i forlængelse af videreuddannelsen?

Your answer

Har du øvrige eller uddybende kommentarer til forløbet, er du meget velkommen til at skrive dem her:

Your answer

SUBMIT

Aftaleark til aktionslæringsforløb – Sammen om historien

Aktionsdato: Lærer:	Skole: Klasse:
Observation Tid: Lokale:	Deltagere i observationen
Den didaktiske samtale Tid: Lokale:	Deltagere i den didaktiske samtale
Aktionslæringsens elementer	
Udfordringen/Problemstilling Beskriv så tydeligt og konkret som muligt, hvad det er for en aktuel udfordring/problemstilling, du vil tage afsæt i.	
Hvad ønsker du at lære? Beskriv hvilke forandringer, du ønsker at opnå med aktionen.	
Aktion/Tiltag Beskriv så tydeligt og konkret som muligt, hvad det er for en aktion/tiltag, du vil gennemføre. Beskriv målet/delmål med den konkrete aktion. Beskriv aktionens placering i undervisningsforløbet.	
Hypotese Beskriv hvordan aktionen kan bidrage til at løse udfordringen.	
Tegn Vælg og beskriv konkret, hvilke tegn der skal kigges efter, når aktionen gennemføres.	
Andet Beskriv hvilke kompetenceområder/kompetencemål, viden, metoder og teorier fra kompetenceudviklingsforløbet, som du vil bringe i spil i forbindelse med aktionen.	